

tukes

Anja Merenkivi

Lelut

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Esityksen sisältö

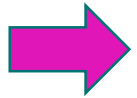
- Leluja koskeva lainsäädäntö
- Toimijoiden roolit ja tehtävät
- Mikä on lelu? Mikä ei?
- Vaatimuksia
- Merkinnät
- Esimerkkejä turvallisuuspuutteista

Lelut

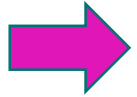
Leluja koskevaa lainsäädäntöä

- Leludirektiivi (2009/48/EC)

Laki lelujen turvallisuudesta (1154/2011)

- Vaatimuksia toiminnanharjoittajille (valmistajille, maahantuojille ja jakelijoille) sekä lelujen rakenteelliselle ja kemialliselle turvallisuudelle.

Valtioneuvoston asetus lelujen turvallisuudesta (1218/2011)

- Yksityiskohtaisempia vaatimuksia lelujen rakenteelle ja koostumukselle sekä leluista annettaville varoituksille.

- Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)

- Kulutustavaroiden ja -palveluiden turvallisuuden yleislaki.

- Kielilaki (423/2003)

Leluja koskevaa lainsäädäntöä

- TEM asetus eräistä leluja koskevista kemiallisista vaatimuksista (1352/2011)
 - lelulain nojalla on annettu työ- ja elinkeinoministeriön asetus eräistä leluja koskevista kemiallisista vaatimuksista
- Kemikaalilaki (599/2013)
 - Yhteisötason lainsäädäntö:
 - REACH-asetus (1907/2006/EY)
 - Biosidiasetus (528/2012 /EU) (biosideilla käsitellyt esineet)
 - POP-asetus (850/2004/EY) (palonsuoja-aineet)
 - CLP-asetus (1272/2008) (kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetus)

Leluja koskevaa lainsäädäntöä

- Kosmetiikka-asetus (EC No. 1223/2009)
- Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013)
- RoHS direktiivi (2011/65/EU)
- EMC ja sähköturvallisuusvaatimukset

Huom! Kyberturvallisuus (Traficom)

Toiminnanharjoittajien tulee tuntea leluja koskevaa lainsäädäntöä ja varmistua lelujen turvallisuudesta ennen myynnin aloittamista.

Toimijoiden roolit ja tehtävät

- Valmistaja

- Valmistaja on vastuussa siitä, että lelu täyttää kaikki vaatimukset, kuten
 - suunnittelee ja valmistaa lelun vaatimustenmukaisesti ottaen huomioon sen käyttötarkoituksen ja käyttöiän.
 - tekee lelulle riskiarvioinnin.
 - tekee EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen, eli EC Declaration of Conformity.
 - kokoaa tekniset asiakirjat ja säilyttää niitä 10 vuoden ajan lelun markkinoille saattamisesta.

- Valtuutettu edustaja

- Valmistaja voi tehdä kirjallisen toimeksiantosopimuksen, jolla valtuutettu edustaja vastaa sovituista valmistajan velvollisuuksista.

Toimijoiden roolit ja tehtävät

- Maahantuoja
 - Maahantuoja on taho, joka tuo leluja Euroopan talousalueelle alueen ulkopuolisilta valmistajilta. Maahantuoja myös toimittaa leluja eteenpäin muille toimijoille tai suoraan kuluttajille.
- Jakelija
 - Jakelija asettaa lelun Suomessa markkinoille, eli toimittaa leluja eteenpäin muille toimijoille tai suoraan kuluttajille Suomessa. Jakelija voi tuoda leluja Suomeen muualta Euroopan talousalueelta tai hankkia leluja kotimaisilta toimijoilta.

Lelu

on tavara tai materiaali,
joka on suunniteltu alle
14-vuotiaiden lasten
leikkeihin.

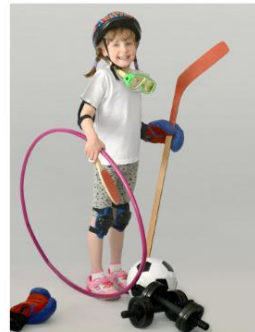
Leluiksi luokitellaan myös

tuotteet, joilla on jokin muu käyttötarkoitus, mutta tuotteella on selkeää leikkiarvoa, esim.

- avaimenperä, johon on kiinnitetty pehmolelu
- lelut, jotka on tarkoitettu laitoksiin, kuten päiväkoteihin ja sairaaloihin
- vastikkeettomina annetut lelut, kuten ilmaiset kylkiäiset ja palkinnot
- leluautomaattien lelut
- etämyynnin ja verkkokauppojen lelut
- käsityönä valmistetut lelut.

Leluja ei ole

- juhlatilaisuuksissa käytettävät koristeet, pois lukien ilmapallot
- aikuisten pala- ja lautapelit
- keräilijöiden pienoismallit
- kansallispuku- ja koristenuket
- urheiluvälineet
- pienois- ja ilmakiväärit, ilmapistoolit sekä muovikuula-aseet
- muotiasusteet, kuten jäljitelmäkorut, joita ei käytetä leikeissä.

Vaatimuksia lelujen turvallisuudelle

Lelujen on oltava turvallisia lasten leikeissä koko niiden käyttöajan ajan.

- Lelun rakenteen pitää olla riittävän kestävä, eivätkä lelut tai niiden osat saa aiheuttaa vammautumis-, tukehtumis- tai kuristumisvaaraa.
- Leluista ei saa lähteä niin kovaa ääntä, että ääni vahingoittaa lapsen kuuloa.
- Lelujen pakkausten on oltava turvallisia, eli erilaisten pakkauspussien sekä esimerkiksi yllätysmunien lelujen pakkausten pitää olla kooltaan ja muodoltaan sellaisia, etteivät ne aiheuta tukehtumisvaaraa.

Vaatimuksia lelujen turvallisuudelle

- Lelujen sisältämät kemikaalit eivät saa vaarantaa lasten terveyttä. Kiellettyjä tai rajoitettuja aineita ovat muun muassa
 - eräät muovinpehmittimet, ns. ftalaatit
 - CRM-aineet, eli karsinogeeniset, mutageeniset ja lisääntymiselle vaaralliset aineet
 - tietyt allergisoivat hajusteet
 - N-nitrosoamiinit ja N-nitrosoituvat aineet.

Kun arvioidaan lelujen turvallisuutta, on huomioitava, ettei lapsen käyttäytyminen vastaa aikuisen huolellisuutta ja taitoja.

Lelujen merkintävaatimukset

↕ väh.
5 mm

Nimi ja osoite valmistajasta ja maahantuojasta silloin, kun valmistaja on ETA-alueen ulkopuolella

Valmistaja:
Oy Lelutehdas Ab
Lelukatu 1
11111 Lelukaupunki

Maahantuoja:
Lelutuoja Oy
Lelutie 2
22222 Lelukylä

Tuotteen yksilöllinen tunnistetieto

Erä 13579-2020

Tiedot molemmilla kotimaisilla; kielilaki 423/2003

TARVITTAESSA ESIMERKIKSI SEURAAVAT VAROITUKSET:

∅ väh.
10 mm

VAROITUS! Ei soveltu alle 3-vuotiailta. Sisältää pieniä osia. Tukehtumisvaara.
WARNING! Ej lämplg för barn under 3 år. Innehåller små delar. Kvävningrisk.

Varoitusmerkinnät

Pehmolelussa:

käyttö- ja hoito-ohjeet

Leluissa havaittuja puutteita

Pienet irtoavat osat - tukehtumisvaara
Liian pitkät narut tai nyörit – kuristumisvaara

Ammusten liike-energia - silmävammat
Liian kova ääni - kuulovauriot

Virheelliset / harhaanjohtavat merkinnät

Haitallisia aineita

Lelujen pakkauspussien koko ja/tai paksuus -tukehtumisvaara

Kuluttajien tietoisuus ja kiinnostus lisääntynyt!

Pääpointit

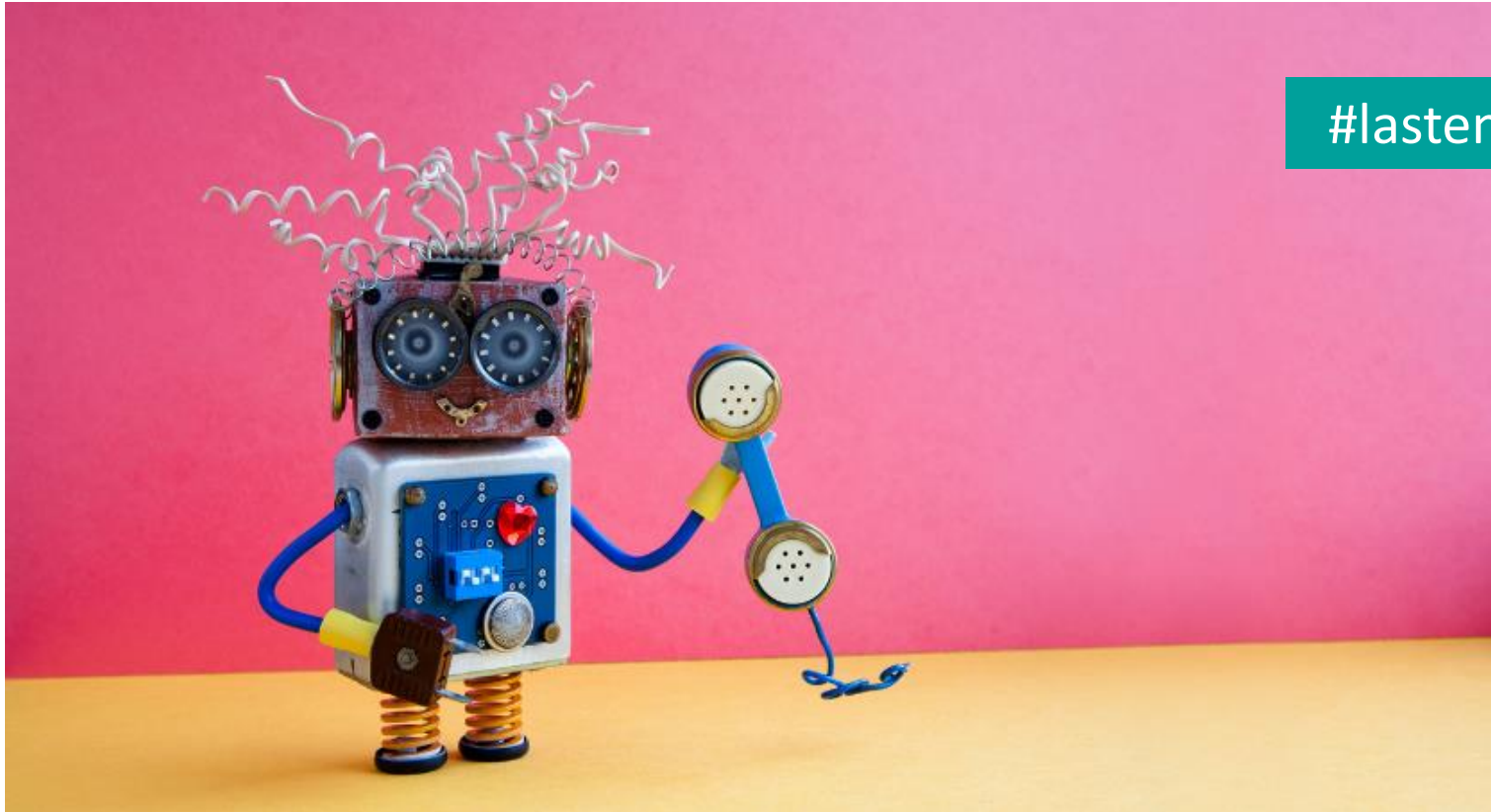
- Laki lelujen turvallisuudesta (1154/2011)
- Valtioneuvoston asetus lelujen turvallisuudesta (1218/2011)

- Lelu on tavara tai materiaali, joka on suunniteltu alle 14-vuotiaiden lasten leikkeihin.
 - Harmaan alueen tuotteet: käytä harkintaa! Lue lainsäädäntöä!

- Merkintävaatimukset

- Alle 3-vuotiaiden leluille on tiukemmat rakenteelliset vaatimukset
 - kieltomerkkiä ei kuitenkaan saa väärinkäyttää selkeästi isompien lasten leluissa!

Kysymyksiä?

#lastenturvallisuus

KIITOS!

Esityksen kuvat: Canva, Anja Merenkivi & Tukesin kuvapankki